

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 3 CZERWCA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 21go Maja v. s.

Radośny dzień Imienin Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia Konstantyna Pawłowicza obchodzony był w tej Stolicy z tą uroczystością, iako należy Bratu Wielkiego Naszego Monarchy, równie przez swój Ród Wysoki, iako i przez osobiste swoje przymioty mającemu prawo do poszanowania i przywiązania Rossyjskich Poddanych. W przydwornym Kościele odprawione było nabożeństwo w przytomności Najjaśniejszej Cesarzowej Maryi Teodorówny i Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny Anny Pawłowny, tudzież liczne Zgromadzenia znakomitych osób. Wieczorem całe miasto było illuminowane. — Uroczystość ta tym była świetniejsza, iż dzień ten przypominał nam Bohatyrę, który już pierwszy, towarzysząc Wielkiemu Suworowu, okrył się nieśmiertelną chwałą, i dziś w tej szczęśliwie ukończoney, na zbawienie rodu ludzkiego, wojnie, dzielił wspólnie ze Wspaniałym Bratem swoim bohaterskie czyny, a ponosząc wraz z prostemi żołnierzami wszystkie trudy wojenne, dając z siebie przykład męstwa i wytrwałości, i do dawnych laurów przydając nowe, podawał uwielbieniu naszemu imię, którego zwycięski odgłos grzmiał pod Kulmem, pod Lipskiem, i pod murami Paryża — że nakoniec oddawaliśmy hołd Wspaniałemu Zwycięzcy, który w samej Stolicy Francyi wzbudził ku sobie podziwienie i wdzięczność zwyciężonych, a teraz powraca z naydroższym dowodem szacunku Monarchy i Ojczyzny ku Jego Wysokim czynom, ozdobiony zwyciężkim mieczem, i tym wojennym orderem, na który żaden wojownik bez naywyższego zapłać serca spóżyć nie może. (z Inw. Ros.)

Wilno dnia 2go Czerwca.

OGŁOSZENIA RZĄDOWE

Od Wileńskiego Gubernskiego Rządu w skutek Ukazu Rządzącego Senatu dnia 18go Marca t. r. za N. 2,014 według przepisu J. W. Ministra Finansów Senatora i Kawalera Dymitra Alexandrowicza Guriewa nastąpionego, czyni się wiadomo niniejszém: że iako postanowiony według Naywyższego Manifestu dnia 11go Lutego 1812 roku herbowy, na wexle, obligi i inne wszystkie gatunki aktów, papier, przygotowany i rozesłany już dla przedaży po Guberniach w dostatecznej ilości z nowymi stemplami oznaczającymi cenę i dostojność jego, według ostatniego rozrządzenia, a zatem, iako się nie przewiduje żadna najmniejsza potrzeba, aby przedstawiany od osób partykularnych papier iedney ceny zamieniać na drugą przez nadpisy; tedy z tego powodu od dnia dzisiejszego we wszystkich miejscach Prysudstwa proźby, obligi i w ogólności wszystkie na nowo sporządzające się Akta nie inaczej powinny być pisane i przyjmowane, iak tylko na papierze tego stempla, który według nowego rozporządzenia o herbowym papierze każdemu rodzajowi spraw jest przyzwoity; o czém dla wiadomości mieszkańców czyni się niniejsza publikacya. — Dnia 27go Maja 1814 roku.

Sowietnik Machwitz.

Od Litewsko-Wileńskiego Gubernskiego Rządu Rządzący Senat w Ukazie swoim dnia 11go Marca t. r. objaśniając ustawę Rady Państwa względem odstanowienia appellacyi do Rządzącego Senatu za skargami, które nie mogły być podane w terminie prawnym z powodu zatrudnień i przecięcia pocztowego biegu, po wtargnieniu nieprzyjaciela, którą to ustawą postanowiono przywieść do skutku następujące środki: 1) w Guberniach zajętych przez nieprzyjaciela, skąd miejsca Sądownicze były wyprowadzone, całego tego czasu, dopóki nie ustanowi się w nich należyty porządek, i miejsca Sądowe nie zostaną odkryte, w appellacyach nikomu i w żadnej sprawie nie rachować w przepuszczenie terminu. — 2) Z powodu wexłów, skryptów pożyczki, i tym podobnych obligów, równie iak i zastaw, nie poczytywać nikomu za winę, jeżeli te akta nie mogłyby być w swoim czasie objawione albo protestowane. 3) Równym sposobem niepoczytywać za winę tym, kto nie mógł na terminie zrobić podług obligów wypłaty, albo według zastaw wykupna, a zatem i postanowionych, za nieuiszczenie Rekambii, i tym podobnych kar pieniężnych, oprócz ukaznych procentów, nie pozyskiwać. 4) Dłużników bankowych pod zastawą nieruchomego majątku leżącego w tych Guberniach, które były zajęte przez nieprzyjaciela, niepoddawać opłacie pen, albo kar pieniężnych za nie wniesienie należnych summ, albo procentów, od czasu iak miejsca Sądownicze przed nayściem nieprzyjaciela były z tych Gubernii wyprowadzone. 5) Aby zaś i zaprowadzeniu w tych wszystkich Guberniach porządku, wszyscy mający sprawy mogli się przygotować do potrzebnych rozporządzeń dla wypełnienia przepisów prawa tak względem appellacyi, iako też względem interesów długowych, dadź im na to terminu 3. miesiące od dnia objawienia terazniejszej ustawy; — A chociaż dla powszechnego wypełnienia i opublikowania o tém, kopie takowego Ukazu rozesłane po całej tutejszej Gubernii do miejsc Prysudstwienych i Policji, iednakże iako na podanie appellacyinych proźb nie zostaje już więcej czasu nad ieden miesiąc, tedy Obywatele mający potrzebę podawać do Senatu podług wyżej wspomnionego Ukazu, skargi appellacyjne, powinni dopełnić tego iak można nayrychley, albowiem przepuściwszy czas na to dozwolony, sami już sobie będą musieli przypisywać w tém winę. — Dnia 27go Maja 1814 roku.

Sowietnik Machwitz.

Od Wileńskiego Gubernskiego Rządu czyni się wiadomo, że w Mitawskiej Izbie Skarbowej będą się odbywały targi na oddanie w sześćio-letnią dzierżawę leżących w Gubernii Kurlandzkiej wakujących majątków, podług tych samych kontraktów, podług iakich i wszystkie tameczne Skarbowe majątki zarządzają się zwykły, z ubezpieczeniem ochronienia majątku i niezawodney opłaty przez zakład summy albo nieruchomości majątku w proporcji dwurocznego dochodu, z tém, ażeby życzący sobie wziąć w dzierżawę pomienione majątki chcieli się stawić dla targów z prawnymi zakładami do Mitawskiej Izby Skarbowej, na terminy 9go i 11go dnia następującego mie-

siąca Czerwca, i jakie zaś mianowicie oddają się w dzierżawę majątki, przylacza się tu ich lista. Dnia 26go Maja 1814 roku.

Sowietnik Machwitz.

Kazienne w Kurlandzkiej Gubernii Dobra oddające się w 6cioletnią Dzierżawę z publicznego targu. — W *Zelburgskim Oberhauptmanstwie*. 1) Myza Windehain. 2) Małe Muize. — W *Oldingenskim Oberhauptmanstwie*: 3) *Erb-Princenhof*. 4) Lewzern. 5) Warenhaf. 6) Gros Cecern. 7) Klein Cecern. 8) Gasau. 9) Wagenhof 10te) Ranken. 11) Rothof. 12te) Usmaytel — W *Mitawskim Oberhauptmanstwie*. 13) Grantel. 14) Mittelhof. 15) Udzen. 16) Doblen. 17) Neizelau. 18) Gros Frydryschof. 19) Draken i Ranken. 20) Elerhof i Sztelneyhof. — W *Tukkuńskim Oberhauptmanstwie*. 21) Myzy Anhern i Ugenzen. 22) Rawe. 23) Szmarden. 24) Ekhof. 25) Talzen. 26) Oszelen.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCYA.

Gazety Wiedeńskie zawierają:

z Paryża 19go Maja. Wyrokiem Króla dnia 16go Maja Ministerjum Jeneralney Policyi połączone zostało z Prefekturą Policyi Paryskiej, pod tytułem: *Dyrekcya Jeneralney Policyi Królestwa*. Jeneralny Dyrektor Policyi łączy w sobie prawa i przywileje Ministra Policyi i Prefekta Policyi Paryskiej. Prefekci i Podprefekci w Departamentach, do dalszego zarządzania, sprawować będą Urząd Dyrektorów Policyi, i odnosić się do Jeneralnego Dyrektora Królestwa.

Z powodu mianowania przez Króla Hrabiego Arcezy na Urząd Jeneralnego Pułkownika wszystkich gwardyi narodowych, Minister Spraw wewnętrznych i Minister wojny wydali do tychże gwardyi odezwę pod dnem 15tym Maja, w której między innemi czytamy: „Czas przeminął, w którym okrutny i we wszystkich swoich czynach Rząd wiarołomny, przez nienawisne podstępny zachęcał Obywateli do formowania batalionów, które tylko do posługi bezpieczeństwa wewnątrz służyć miały, a które potem porywa acz łona miast i wiosek, pomnażał niemi massy swego wojska, na które, daleko od ogołoconych z obrony naszych granic, wszystkie klęski i nędze wywierały swą siłę. Ta barbarzyńska polityka upadła wraz z tym szkodliwym duchem, który sam tylko był zdolny trzymać się iey prawideł. Gwardye narodowe odtąd, stosownie do prawdziwego celu swojego, będą wewnątrz ozdobą Królestwa i rękojmią publiczney spokojności. Same nawet liniowe wojska J. K. Mości cieszyć się będą tym pokojem, którego przez tak wiele lat, chlubnych dla swego męstwa, kosztować nie mogli.”

Dnia 15go Maja nowi Ministrowie Stanu wykonali przysięgę przed Królem; po czem zgromadzili się na radę, na której Król prezydował. — Dnia 16go Xiążę *Bérthier*, jako Kapitan gwardyi czyniącey służbę, podał rękę Królowi schodzącemu ze wschodów swego Pałacu do Kaplicy.

Też Gazety umieściły list Hrabiego *Dumuy* do Hrabiego *Dupont* z *Murselii*, dnia 1go Maja pisany: „Wśród radości, która napęłnia całą Francją, mieszkańcy *Marselii* chcieli ten moment oznaczyć uczynkiem ludzkości, otwierając drzwi więzienia wielu nieszczęśliwym, którym tyrania wydarła widok światła. Zagrzebane w ciemnicach w zamku *If* ofiary otrzymały wolność: ale znalazł się tam jeszcze cień pokrzywdzony, który wzywa zemsty: są to śmiertelne zwłoki nieszczęśliwego *Klebera*. — Wiesz Jenerale, jak te szczątki bohatera przywiezione tu z *Egiptu*, mogą mieć prawo do *Panteonu*, niegodnym sposobem wrzucone i zostawione były w przybytku zbrodni. Teraz jest czas poprawić niesłuszność władzy, która swoje ofiary za granicę grobu ścigała. — Rząd terazniejszy nie zechce zostawić potomności wypłacenie długu winnego cieniom Rycerza; albowiem obojętność w tym względzie zdawałaby się zgadzać i potwierdzać dzieło podłej zawisci. — Te myśli natchnęła w mo-

je serce pamięć Officera, którego znał w armii *Sambrzy* i *Mozy*, i pod którym służyłem w *Egypcie*, na tym ostatnim teatrze jego sławy. Sądzę bydlż zatym moim obowiązkiem upomnieć się o oddanie czci powinney zwłokom tego męża, które się tak blisko mnie znajdują, i tak niegodnym sposobem oddane niepamięci i niesławie. Proszę przyjąć” &c.

(Podpisano) *Dumuy*.

z Paryża 21go Maja:

Pomiędzy Deputowanemi z Ciała Prawodawczego do przerobienia projektu nowej Konstytucyi od Króla wyznaczonemi, znajduje się Pan *Lainé*, i Wice Prezydent *Félix Faulcon*. Kommissya ta miała już swoje pierwsze posiedzenie. Miejsce Pana *Lainé*, który przybył z *Bordeaux*, jako Prefekta *Girondy*, zastępuje dawniejszy Prefekt *Baron Bruslé*.

Król postanowił, iż wartość srebrnych medalow, które zwykle przy wstąpieniu na tron między pospólstwo rzucane były, to razą na pieniądze wyrachowana, i do szpitalow woiennych dla lepszego opatrzenia ranionych i chorych wypłaconą będzie. — Równie jak Departament *Sekwany* postanowił zebrać w pożyczkę pięciu milionow, tak też Departament *Sekwany* i *Oazy* na utrzymanie wojsk Sprzymierzonych rozpiął pożyczkę półtora miliona frankow.

Donoszą z Frankfortu pod dnem 23 Maja, że podług listow prywatnych z Paryża zawarcie pokoju jest wcale bliskie. Z powodu oświadczoney głośno niechęci całego narodu przeciwko terazniejszemu Senatowi, spodziewają się, iż część tylko jego wchodzić ma do nowego Senatu, mającego się mianować przez Króla. Liczba jego członkow, jak słyhać, nie ma przenosić 200 osob. Podług gazety *Kaselskiej* już od 15 do 20tu terazniejszych Senatorow, przewidując zapewne nastąpić mogące wyłączenie, złożyło swoje urzędy, mianowicie *Fouché*, *Sieyes*, *Cambaceres* &c.

W Paryżu, licząc w to członkow Familii Królewskiej, znajduje się teraz 31 wysokich osob, częścią Panujących Monarchow, częścią blisko z niemi spokrewnionych Xiążąt. Jak ogromne summy pieniędzy codziennie z tego źródła w bieg przechodzić muszą, jak jest wielka teraz cyrkulacya gotowizny w Paryżu, łatwo sobie wystawić. Twierdzą, że same Dwory Monarchow i Xiążąt wydają codziennie 1,200,000 Frankow. Właściciele domow, Restauratorowie, cała klasa przemysłowa i Teatra większą część tych summ zabierają. Jedna reprezentacya Opery *Oedipa* przyniosła 12,000 frankow, a cały przychód Teatru Opery w miesiącu Kwietniu, 95,000, Teatru narodowego 76,000 frankow wynosił. (z *Gaz. Berl.*)

PRUSSY

Z *Magdeburga* 25go Maja. Nakoniec po 7miu nieszczęsnych latach, przez które to miasto jęczało pod iarzmem despotyzmu, zaisniał dzień wybawienia. Dnia wczorayszego nastąpiło uroczyste weyście wojsk Cesarsko-Roswyskich i Królewsko-Pruskich do miasta naszego (tu Gazety Berlińskie mieszczą obszerny opis tego weyścia, i radości mieszkańców, z jaką wybawiciele i ziomekwo swoich przyjeśli.) Przez zaięcie *Magdeburga* dostało się w moc Prusakom 841 dział, z których 405 metalowych, 32,000 sztuk broni ognistej, kilka tysięcy szabel, 8,445 centnarów prochu, niezmierna ilość ammunicyi żelazney, zapasy żywności mogące wystarczyć na pięć miesięcy dla załogi 18,000 ludzi, magazyn mundurów, remonty &c. bardzo znaczney wartości. Powiększone i rozszerzone fortyfikacye z wielką pracą i kosztem. *Magdeburg* przez pięć miesięcy był obleżony, wiele wycieczek, które czyniła załoga, odparte były walecznością wojsk naszych, z tak wielką zawsze stratą nieprzyaciela, że taż załoga wynosząca z początku 50,000 ludzi, zmniejszyła się do 18,000. Pomyślnie i chwalebne wypadki powróciły tę twierdzę, w bardzo dobrym stanie będącą, pod berło dawnego Monarchy.

Po zaięciu *Magdeburga*, Jenerał *Tawenzien* przeniósł główną swoją kwaterę do *Hofgeismar*, gdzie się część korpusu iego armii znajduje.

H O L L A N D Y A.

Z Hagi 19go Maja. Na przedwczorayszem posiedzeniu Minister Finansów oświadczył Stanom Jeneralnym, iż dla zaspokojenia wszystkich wydatków Kraiowych w roku bieżącym brakować będzie 26ciu milionów złotych; dochody nie wynoszą więcej jak 38 i pół miliona, wydatki zaś nieuchronne na 63 i pół miliona złotych są wyliczone. Wydatki są w następnych rubrykach. 1) Lista Cywilna (to jest dochody Xiążęcia i Następcy Jego milion 600,000 złotych; 2) Departament Sekretarza Stanu, gdzie się mieszczą wydatki na zgromadzenie Stanów Jeneralnych i Rady Stanu, 339,581 złtch. 3) Departament spraw wewnętrznych, gdzie się mieszczą koszta na utrzymanie tam i grobel, 7,189,230 złotych. 4) Departament Finansów 22,500 złtch. 5) Departament Spraw wewnętrznych, 891,000 złotych. 6) Departament Marynarki 3,000,000 złotych. 7) Departament wojny 23,658,054 złotych. 8) Departament handlu i osad 3,000,000. 9) Nadzwyczajne wydatki 1,022,151 złotych.

S Z W A Y C A R Y A.

Na posiedzeniu Seymu Zurychskiego 8go Maja, czytane były odebrane od Ministrow Mocarstw Sprzymierzonych noty. 1) Nota odpowiednia, pod dniem 30go Kwietnia, zawiera przyrzeczenie wstawienia się do Mocarstw Sprzymierzonych względem żadanego przez Stany zburzenia warowni Huningi. Druga nota Ministrow pod tymże dniem zamyka podobnież zapewnienie względem złączenia krajów *Walteliny*, *Wurm-su* i *Chiavenny* z krajem *Gryzonow*. W teyże nocy jest zastrzeżono, że aby mające się zjednoczyć kraie mogły być pewnemi używania swoich politycznych przywilejów, potrzeba aby wprzód 19 Kantonow nadały sobie zupełny byt Konstytucyyny, którego ukończenie z wielu względów przyspieszone być powinno. Trzecia nota Ministrow pod tymże dniem tyczy się przyspieszonego i życzonego przez mieszkańców osadzenia krain *Monthier-Grandval*, w Biskupstwie Bazylejskiem, przez woyska Szwajcarskie. — Na wniesienie Kommissyi wojenney postanowiono uformowanie 6ciu batalionow, które się udadzą do krain *Gryzonow*, Biskupstwa *Bazylejskiego*, i krain *Walezji*. Dziewięć batalionow rezerwowych mają być wystawione. Pan *Finsler*, naywyższy Kwatermistrz, podał Stanom rys Geograficzno-woienny granic Szwajcarskich, który do Komissyi dyplomatycznej odesłany został. — Sejm roztrząsał ostatecznie nowy projekt Aktu Zjednoczenia w dniu 12, 13 i 14tym Maja, i największa liczba artykułów, z warunkiem ratyfikacyi, znaczną większością głosow stwierdzoną została; niektórzy tylko Deputowani z *Bernu*, *Freyburga*, *Soloturny*, *Zugu* i *Unterwaldu*, którzy składają partya opozycyi projektowane artykuły zatrzymali do potwierdzenia swoich Rządow. — Dnia 13go czytane było w Zgromadzeniu pismo przywiezione przez Deputowanych z *Genewy* żądające przyłączenia tey Rzeczypospolitey do związku Szwajcarskiego i osadzenia jej woyskami Szwajcarskiemi; które także do Dyplomatycznej Kommissyi odesłane zostało.

Gazety Berlińskie zawierają wiadomości pod d. 20tym Maja, iż dnia 16go zakończyło się roztrząsanie nowej Konstytucyi Szwajcarskiej, i tey projekt podany Zgromadzeniu, po różnych objaśnieniach, na koniec przyjęty został. *Zurich* jest miejscem Zgromadzenia powszechnego Deputowanych z Kantonow. To Zgromadzenie zwykle zbierać się będzie każdego roku w dniu pierwszym Lipca, i może być wprawdzie zebrane na inném miejscu, lecz to miejsce nie będzie Stolicą Kantonu. Nadzwyczajne zebranie się Zgromadzenia nastąpić może albo za wezwaniem z *Zurichu*, albo też gdy pięć Kantonow nadzwyczajne zwołanie Zgromadzenia za potrzebne uzna. Na takich powszechnych zgromadzeniach każdy Kanton ma głos jeden. — Żądanie dotychczasowego Xiąstwa *Neufszarskiego*, aby ze Szwajcaryą połączone być mogło,

przyjęte zostało pod warunkiem, jeżeli Król Pruski da na to formalne swoje zezwolenie.

Genewa d. 17go Maja od woysk Austriackich opuszczona została i gwardya miejscowa zaięła strażę. — Francuska twierdza l' *Ecluse* miała być wysadzona na powietrze, już nawet miny przygotowane były, gdy dnia 15go rozkaz od Xiącia *Schwarzenberga* wstrzymał wykonanie tego zamysłu. Przeciwnie twierdza *Louis* z ziemią zrównana została. — Z twierdzy *Befort* Austriacy wyprowadzili te tylko działa, które im w poprzednich wojnach od Francuzow zabrane, i do tey twierdzy sprowadzone były. — W *Bazylei* ku końcowi Maja spodziewają się przejazdu Cesarza Franciszka w powrocie jego do Wiednia.

Kanton *Gryzonski* kazał znowu osadzić, oderwane sobie w roku 1797 kraie: *Waltelinę*, Hrabstwo *Klewen* (*Kiawena*) i *Worms* (*Bormio*). Przyszło przy tey okoliczności do rozprawy z 180 żołnierzami Włoskimi, którzy w dwóch potyczkach mieli 6 rannionych, a 5 zabrano im w niewolę; poczem cofnąć się musieli. Dnia 7go przybyło 3,000 Austriakow do *Klewen*, a Dowódzca ich oświadczył: iż ma rozkaz zaiąć kraj ten jako należący do Królestwa Włoskiego, i że użyje siły, jeżeli *Gryzoncy* nie cofną się natychmiast. Okazano mu pismo, które Posłowie Sprzymierzonych Mocarstw w dniu 5 Kwietnia złożyli Sejmowi w *Zurichu*, i w którym powiedziano: *Kilka Krajin oderwanych od Szwajcaryi powrócą znowu do niej, i będą iey częścią składaly*. Austriacki Dowódzca oświadczył: że w *Medyolanie* niewiedzą nic o tém piśmie, gdyż niewydanoby mu zapewne takiego rozkazu, który on iednak bez warunkowo dopełnić musi, i iedynie nato tylko pozwolić może, ażeby 120 żołnierzy *Gryzonskich* pozostało na miejscu; reszta wyruszyła bezwzględnie.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Po mimo niezmiernych kontrybucyi, które Bonaparte na różne kraie nakładał, zostawił on jeszcze Francyi dług Narodowy, 1,400 milionów wynoszący.

— Festyn który Xiąże *Schwarzenberg* dawał w *St. Cloud* był bardzo okazały. Pomiedzy Damami widziano bardzo wiele Angielek. Cały zamek był przepysznie oświecony. Teatr przez najlepszych Artystów Francuskich, potem bal, znowu w innych salach wspaniała wieczerza, i znowu bal, zajmowały tę noc świetną.

— W *Hamburgu* dnia 21go Maja, zebrała się *Gielda*, na której odbywały się interesa pieniężne i wexlowe. Naywięcej kupowano wexlow na *Hollandyę* dla dostania stamtąd pieniędzy, które bank *Hambarski* zapomodzić można. — Trudno wystawić sobie jakie tu w czasie oblężenia działały się okropności, i jakie spustoszenia, i jakie zdzierstwa? Do tego jeszcze zaraziwe choroby powiększały kłeski mieszańców, których przeszło 10,000 zabraly.

— Doнося z *Altony*, że Jenerał *Gerard* aresztował *Davosta*, i odesłał go do więzienia na przedmieście *Sgo Jerzego*. Król Francuski chce go oddać pod Sąd za popełnione gwałtowności.

— Minister Spraw wewnętrznych i religijny Xiądz *Montesquiou*, w dniu 13 Maja wydał pismo okolne do wszystkich Arcy Biskupów i Biskupów Państwa, ażeby na rozkaz Króla z powodu szczęśliwego jego powrotu do Stolicy, we wszystkich Kościołach odprawiły się modły publiczne: *Czas już, wyrazy pisma, aby opowiadanie Ewangelii wróciło się znowu do swojej świętej wolności; ażeby w Prolatach Francyi poznano następców Bosuetów, Massyllonów, i t. d. którzy równie do Królów, iak do ludów mówili, i którzy równie tych iak owych, wzywali przed trybunał tego, który sądzi sądcących*.

— Dnia 21go Maja wieczorem o godzinie 7mej A. Xiążna *Marya Ludwika* wraz z synem i dworem swoim przybyła do *Schönbrunn*. — W Wiedniu twierdzono, iż wyszły już rozkazy wstrzymania zaciągów do woyska, i rozpuszczenia do domów milicyi, z czego wnoszono o bliskiem podpisaniu pokoju.

— Port Genuński ogłoszony jest portem wolnym przez Anglików — Przy Królu Sardyńskim, który do Genui wylądował, znajduje się Poseł Rosyjski Xiąże Kozłowski.

— Donoszą z *Lubeki* pod dniem 26 Maja, że dnia 25go Xiąże Następca Szwedzki, odprowadzony przez Deputacyą Senatu, która mu aż do brzegu towarzyszyła, wsiadł na okręt w *Travemünde*: tamże wsiadł na okręty regiment Szwedzki *Royal*, inne zaś w innych portach na okręty wsadzone będą.

— Gazety Berlińskie donoszą, że podług najpóźniejszych z Włoch wiadomości, wiazd Oycy Sgo do Rzymu, był przeznaczony na dzień 10ty Maja.

— Gazeta Ryska donosi, że Oficer *Bonapartego*, który dowodził w *Torgau*, obwiniony został, iż tajemnie zatopić kazał 18,000 sztuk broni; stąd się odnawia pogłoska o ukrytych w teyże twierdzy wielkich skarbach: Oficer ten został pod aresztem do *Torgau* zawieziony, i Kommissarze z *Berlina* dla nowego śledzenia tey rzeczy wyprawieni.

— Dnia 22go Maja, Król Hiszpański miał odprawić uroczysty wiazd do *Madrytu*.

— Nieporozumienie między Anglią i Dworem *Brazylskim* ułatwione zostało, i w *Lizbonie* oczekiwano wkrótce przybycia Xięcia Regenta Portugalskiego.

— Gazety Londyńskie donoszą, że Xiąże Następca tronu Szwedzkiego, widząc się z Bonapartem w *Fontainebleau* czynił mu wyrzuty, iż on w *Sztokholmie* godził na odebranie mu życia.

— Też Gazety mówią o przyszłej Konstytucyi Francuskiej, twierdzą, iż ta wcale podobna będzie do Angielskiej.

— Dnia 17go Maja Król Francuski ze swoją Familią był na reprezentacyi Opery *Oedipa*. Tkliwie były przystosowania między *Antygoną* i Xieźną *Angouleme*, które publiczność wśród największych oklasków wskazywała. Mistrz baletow, *Gardel*, starał się wyrazić zjednoczenie wszystkich Europejskich narodów przez następne wprowadzenie i mieszanie ich Kraio-nych tańców.

Wiadomość o wyspie Elbie.

Wyspa ta znajoma była w starożytności pod imieniem *Iuva*. Wirgil wspomina o niej w Księdze 10tej *Eneidy*.

Sexcentos illi dederat Populonia mater,
Expertos belli juvenes, ast Iuva trecentos
Insula inexhaustis Chalybum generosa metallis.
Prowadził sześćset młodzi Populońskiej roty:
Do których Iuva mężow przydała mu trzysta;
A tych w stal mnogą ziemia przybrała oyczysta.

Wyspa ta leży dosyć blisko brzegow Toskanii, a od Korsyki jest tylko o 13 godzin żeglugi oddalona. Kształt jej podobny jest do równo-bocznego trojkąta, z licznymi wcięciami w brzegach, które z tego powodu do 13 mil Niemieckich w obwodzie wynoszą. Zbiór zboża nie wystarcza na potrzeby mieszkańców, ale za to winobranie bywa obfite. Wino zbierane na *Elbie* jest wyborne i wysyłane bywa aż do Rzymu. Drzewa mało i same tylko są zarosle, składające się najwięcej z bukszpanu i rozmarynu, ndaie się jednak pięknie na tey wyspie Indyjskie figowe drzewo, które dochodzi do 20 stop wysokości, cały rok jest zielone, i przynęca do siebie robaczki koszeniły; brzegi obfitują w mnóstwo wybornych ryb. Nie ma wprawdzie na wyspie żadney rzeki, ale za to bardzo wiele źródeł, które nawet w lecie obfitują w wodę; znajdują się nawet między niemi mineralne. Najgłówniejszym płodem wyspy jest żelazo, co do dobroci wyrównyujące Szwedzkiemu i Syberyjskiemu, a w które wyspa bardzo obfituje. Dla braku drzewa ruda nie może być jednak na miejscu topioną, lecz wysyłana bywa do *Korsyki* i do *Genui*. Gornictwo, handel surowemi płodami i pięknym marmurem, któ-

ry się tu kopie, jest wyłącznem zatrudnieniem mieszkańców. Nie mają oni wyobrażenia o rękodzielnictwie i mało ich też potrzebuia; są bowiem bardzo bliscy pierwszego stanu przyrodzenia, a nawet same kobiety nie znają wcale przepychu w ubiorze. Odzież ich składa się z białego kaftanika, z krótkiej spodniczki z czerwonej lub niebieskiej materyi, i z czarnego słomianego kapelusza z kunsztownym kwiatkiem. Małe złote zauszniczki, a już najwięcej złoty łańcuch na szyi, są całym zbytkiem w ich ubiorze. Mężczyźni i kobiety są średniej postaci, budowa ich jest mocna, mają czarny włos, spótyrzenie żywe, i pleć smagłą. Mężczyźni są dobrzy marynarze i dobrzy strzelcy, i wiele w tém powołaniu trudow znosić mogą. Są odważni, przywiązani do swej oyczyzny, łagodni (nie znane są u nich sztylety), gościnni, lecz jak łatwo sobie można wnosć z ich stopnia cywilizacyi, nieoświeceni i zabobonni. Mówią z prosta po *Toskańsku*, a mieszkania ich są niskie, lecz bardzo ochłodzone. Ogół ludności wyspy wynosił w roku 1778 8000 dusz, teraz zaś pomnożyła się do 11,500. *Porto Ferajo* jest najważniejszém miejscem na wyspie: ma 3000 mieszkańców, jest dobrze zabudowane i umocnione, a do portu jego największe okręty zawijać mogą. Drugie miasto *Porto Longone* ma twierdzę, której dla jej położenia na skale dobyć prawie nie można, liczy 1000 mieszkańców, a posada *Rio*, gdzie są kopalnie, ma ich może do 800. Oprócz żelaza znajduje się także miedź, a nawet nieco złota i srebra. Dnia 28go Marca, 1811 roku, Król Neapolitański jako ówczasowy Pan wyspy *Elby*, odstąpił jej Francyi.

— Gazety Londyńskie donoszą, że mieszkańcy *Elby* ze smutkiem i niechęcią przyjęli *Bonapartego*: że tych ludzi prostych i spokojnych przeraził widok człowieka, który klęskami i spustoszeniem nappełnił ziemię; że jeden starzec wyraził w mowie swojej uczucia *Elbianow*, przydając, „że nie mogą sobie wystawić, jak można chceć przeciągać życie, kiedy to jest hańbą, a śmierć jedynem przed niesławą schronieniem.

P O D R A D

1 Kommissya Wileńskiej Prowiantzkiej Depo, wzywa żądających podiać się dostarczenia do różnych magazynów Wileńskiej Gubernii, Maki, Krup i Owsa, na termin, następującego miesiąca Czerwca, 1814, 8go, 2gi 12go, a ostatni 16go dnia — na które terminy życzący sobie, stawić się zechcą z prawnymi kaucyami do Wileńskiej Izby Skarbowej, gdzie im ilość potrzebowana i kondycye obawione będą. Dnia 29go Maja 1814.

Siódmej klasy Bestiuzew Rumin.
W E Z W A N I E.

2. W pierwszych dniach Marca roku terażniejszego 1814 W. JP. Wincenty Adama syn Niewczasowski odstawny Kapitan woysk Rosyjskich, Adwokat Pitu Newelskiego więcej trzydziestoletnią swą pracą, zasłużony Obywatelom w tym Powiecie, żyć przestał — Który testamentem swym mnie niżey pisaćego się oznaczył do pozostałego po nim w Newelskim Powiecie majątku za Opiekuna — Daie wiedzieć familiom WW. Mitkiewiczow, Gaiewskich i Klimaszewskich w Guberniach Wileńskiej, Mińskiej i Grodzieńskiej, w których familiach siostry nieboszczyka Niewczasowskiego, jak widno z listow pozostałych, były w zamęściu — żeby w ciągu terażniejszego 1814 roku do Miasta Newla Gubernii Witebskiej jawili się, jako Sukcessorowie z prawnymi dowodami dla przyjęcia sukcesyi w nieruchomym majątku i na Obligach pozostałych — gdyż po upłynieniu tego roku za nieiawieniem się Sukcessorow, wola testamentu w innym względzie będzie dopełniona, nie pomniąc Sukcessorow — Opiekun Leon Krupienicz Choraży Powiatu Newelskiego.